

оперативному рівнях. Підрозділи НГУ, які залучаються до охорони громадської безпеки чи несення служби у бойових умовах, завдяки відкритим джерелам отримують додаткові дані щодо настроїв серед населення, потенційних осередків напруження, маршрутів переміщення ворожих сил, що дозволяє своєчасно адаптувати дії до змін обстановки. Це, своєю чергою, сприяє зменшенню ризиків, підвищенню ефективності використання ресурсів і збереженню життя особового складу.

Суттєвим є також аспект міжвідомчої взаємодії. Отримана в результаті OSINT-діяльності інформація може бути використана не лише для потреб самих підрозділів НГУ, а й передаватися до суміжних структур — зокрема Служби безпеки України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби тощо. Таким чином, НГУ виконує не лише споживацьку, а й аналітико-інформаційну функцію у загальнодержавній системі безпеки.

Таким чином у контексті повномасштабної збройної агресії проти України система OSINT набуває особливої значущості для підрозділів Національної гвардії України. Її використання сприяє підвищенню рівня ситуаційної обізнаності, своєчасному виявленню загроз, протидії дезінформації та інформаційно психологічним впливам, а також забезпечує інформаційну підтримку управлінських рішень на тактичному й оперативному рівнях.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язувати з розробленням комплексних моделей функціонування військових OSINT-систем, удосконаленням механізмів автоматизації аналітичних процесів і форму міжвідомчих стандартів обміну та верифікації відкритої інформації. Реалізація зазначених напрямів сприятиме зміцненню інформаційної переваги України та підвищенню ефективності діяльності суб'єктів сектору безпеки і оборони в умовах сучасних викликів.

Савранський Валерій Петрович

старший викладач кафедри тактики – начальник служби РЕБ

полковник

Київський інститут Національної гвардії України

Корень Денис Олександрович

курсант 123 навчальної групи

факультет забезпечення державної безпеки

Київський інститут Національної гвардії України

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Згідно з дослідженнями University Taubman Center for Public Policy, перехід від традиційного державного управління до «електронного урядування» припускає послідовне проходження п'яти основних етапів.

Перший етап (інформаційний (Information)). На цьому етапі забезпечуються 20%-ва урядова веб-присутність і створення регулярно оновлюваних урядових веб-сайтів з публікацією на них основної урядової інформації (нормативних актів, розпоряджень, постанов та ін.), посилань на міністерства і державні департаменти (освіти, охорони здоров'я, фінансів тощо).

Другий етап – інтерактивний однобічний (One way interaction). Він припускає вже 40%-ву веб-присутність уряду і має за мету забезпечити пасивну взаємодію громадян та уряду у державних організаціях на основі заданих користувачами критеріїв.

Третій етап впровадження «електронного уряду» одержав назву інтерактивного етапу, або двостороннього (Two way interaction). Його проходження означає вже 60%-ву урядову веб-присутність, яка реалізується в інтерактивній двосторонній взаємодії уряду і громадян шляхом передавання і приймання інформації в комп'ютерній мережі.

Четвертий етап переходу від традиційного уряду до електронного іменується транзакційним (Transaction). Унаслідок його реалізації передбачається вже 80%-ва веб-присутність уряду, а основним завданням є забезпечення транзакційної взаємодії уряду і громадян, завдяки чому можливе надання послуг, здійснених онлайн на всіх стадіях. Прикладом таких послуг може слугувати подання заявок в електронній формі на одержання ліцензій на введення професійної діяльності, подання податкових декларацій, заяв на обмін документів тощо. На цьому етапі однією з серйозних проблем стає забезпечення безпеки роботи, тобто недопущення витікання конфіденційної інформації.

Останній, п'ятий етап впровадження електронного уряду – проактивний (Targetisation), що означає 100%-ву веб-присутність уряду і припускає, що уряд не тільки надає громадянам і комерційним структурам сервісні послуги, а й залучає громадян до ухвалення рішень і двостороннього діалогу на базі інтерактивних сервісів.

Близько 10-12 років тому, електронне урядування в Україні, за оцінками деяких фахівців, знаходилося між другим та третім етапами впровадження. Проте слід констатувати, що за останні роки електронне урядування стрімко почало розвиватися, та наразі функціонує на рівні четвертого етапу. Поштовхом для цього стало стійкий курс держави на впровадження електронних послуг, відкриття реєстрів та інші заходи.

З моменту запровадження воєнного стану та повномасштабної війни на території нашої країни, було обмежено доступ до державних реєстрів, окремих сайтів державних органів.

Також, після введення воєнного стану в Україні доступ до більшості державних реєстрів був суттєво обмежений, що фактично унеможливило багато операцій на ринку нерухомості.

Наразі влада вже почала послаблювати заборони та поступово повертати повноцінне виконання функцій держави, якими поступово знімається повне блокування роботи державних реєстрів.

З позитивних нововведень в умовах війни є подальше оцифрування державних послуг, які можуть надаватися онлайн через портал «Дія» та «Е- допомога».

Наразі приватні особи можуть:

- отримати статус ВПО шляхом подання заяви на порталі «Дія», та оформити відповідні виплати;
- повідомити про пошкоджене майно внаслідок збройної агресії РФ;
- отримати в застосунку «Дія» у цифровій формі документи, що посвідчують особу, навіть якщо вони не є біометричними, право встановлюючі документи на транспортні засоби, страхові поліси, COVID – сертифікати;
- оформити компенсації за працевлаштування, прихистку ВПО.

Разом з вище наведеним є й проблемні аспекти реалізації таких нових можливостей в «Дії». Якщо здійснити аналіз численних публікацій в ЗМІ, соцмережах, відгуків користувачів на застосунок «Дія» в AppStore та PlayMarket, можна дійти висновку, що попри однозначно вірну та правильну ідею використання цифрових можливостей та викликів сьогодення залишаються прогалини в законодавстві, та помилки в технологічній сфері.

У світлі цього можна говорити як про технічні проблеми функціонування системи «Дія», так і занижений рівень цифрової грамотності публічних службовців на місцях, яких долучають до опрацювання електронних заяв.

І якщо перший згаданий чинник можливо усунути швидко, то другий потребує проведення відповідних освітніх заходів із представниками публічної адміністрації.

Таким чином, можна висновувати, що введення воєнного стану в умовах повномасштабного вторгнення РФ на територію України значною мірою вплинуло на функціонування інструментів електронного урядування в Україні, що спричинило деякі обмеження та незручності для пересічних громадян, приватних осіб. Такі обмеження пов'язані з безпековими аспектами та не мають постійного характеру і будуть зняті після закінчення війни. Тенденція щодо розвитку в Україні електронного урядування на державному рівні не зменшилася.